

Viktor E. Frankl

„Přestal jsem poslouchat své učitele a začal jsem naslouchat svým pacientům, učil jsem se od nich.“

„Člověk může přijít o všechno kromě jediného: nikdo mu nemůže vzít poslední lidskou svobodu - vybrat si za jakýchkoliv okolností svůj vlastní přístup, svou vlastní cestu.“

život

narozen 26. března 1905 ve Vídni

Na střední škole – destruktivita nihilismu a moc filosofických myšlenek – spolužák spáchal sebevraždu po četbě Nietzscheho

Vídeňská univerzita - specializace na neurologii a psychiatrii

Prošel v psychologii od Freuda k Adlerovi – přesto nespokojen

- před válkou: Rakousko zachváčeno krizí – objev u nezaměstnaných + poradny pro mládež – sebevraždy – chybí smysl, pro co žít

1937 – zakládá si soukromou praxi

1938 – zákaz léčení “árijských“ pacientů, odmítl vycestovat ze země kvůli rodičům

1940 – Rothschild Hospital vedoucí neurologie

1941 – svatba s Tilly Grosser, sestra na jeho klinice

1942 - odvelen do koncentračního tábora, mezní životní podmínky, první myšlenky logoterapie, tajná setkání se spoluvězni – nabádání k naději – tyto zážitky základem celé jeho teorie osobnosti

1945 - po válce zjistil, že rodina obětí holocaustu – přežila jen sestra napsal knihu A přesto říci životu ano

1947 – druhý sňatek s Eleonorou Katharinou Schwindt

1955 – titul profesora neurologie a psychiatrie

1961 – hostující profesor na Harvardově univerzitě

publikoval 39 knih (přeloženy do 40 jazyků)

zemřel na srdeční selhání 2. září 1997

„O otázce, 'Jaký má život smysl?', se domnívám, že je špatně položena a že správně zní: 'Jaký smysl chci dát svému životu?'“

Logoterapie – z řeckého *logos* = smysl

- má kořeny v existencialismu (fenomenologii a holismu), patří mezi tzv. humanistické psychoterapie
proti Nietzscheho nihilismu, Freudově “vůli ke slasti” i Adlerově “vůli k moci”

- někdy nazývána třetí školou vídeňské psychoterapie a úzce se v ní spojuje psychologie a filosofie
vznikala v koncentračních táborech, kde byla také poprvé aplikována (kniha *A přesto říci životu ano*)

- najít alternativu ke ztracené existenciální hodnotě a nový životní cíl (smysl života)

- na rozdíl od psychoanalýzy léčí hlubokou duchovní dimenzi

Pojmy logoterapie:

- nedělní neuróza – rutinní práce v týdnu dává zapomenout na prázdnotu, o víkendu je čas přemýšlet = uvědomění nesmyslnosti
- existenciální vakuum – prázdnota, člověk postrádá smysl v životě, převažující příčina sebevražd
- vychází z tezí: instinkty jsou ochuzeny (neříkají, co musí člověk dělat), ztrácejí se tradice (člověk neví, co má dělat, je tedy konformní a podléhá vůdcům)
- osobní povolání – každý má povolání vykonat v životě nějaký úkol (úkol každého je jedinečný), všechny krátkodobé a přechodné způsoby naplnění smyslu by měly vést k dlouhodobému životnímu smyslu (osobní povolání)
- paradoxní intence – léčení strachu strachem (fóbie), pacient se paradoxně přeje to, čeho se bojí (například léčba nespavosti)

Podle Frankla je:

osobnost – nedělitelné, jednotné individuum, každá osoba je absolutní novum - duchovní existence je nepřenosná, nerozmnožitelná (z rodiče na dítě)

je tělesně-duševně-duchovní jednotou

je dynamická - existovat znamená vystupovat sama ze sebe a proti sobě samému

Úryvek z knihy „A přece říci životu ano“

Ted' tedy byl transport do šetřícího tábora sestavován podruhé.

Ted' už přirozeně nikdo nevěděl: byla to jen finta, byl to jen trik, jak z nemocných vymáchat poslední zbytek pracovní síly, i když jen na čtrnáct dní. Anebo se jde do plynu nebo snad skutečně do šetřícího tábora?

Vrchnímu lékaři jsem nebyl nesympatický. Ve tři čtvrti na deset večer mi tajně řekl: Řekl jsem v pisárně, že se smíš odhlásit, máš možnost do deseti hodin! Dávám mu na srozuměnou, že mi to

nesedí, že jsem se spíše naučil chodit rovnými cestami, anebo, chcete-li, dát osudu volný průchod. Nu, já už teď zůstanu u svých marodů, říkám mu. Z jeho očí mne zasáhne soucitný pohled, jako by tušil ... Beze slova mi podává ruku, jako by nešlo o rozloučení natrvalo, nýbrž jako by šlo o můj život ... Jdu. Pomalu kráčím zpět do svého baráku. Na mém místě smutně sedí jeden dobrý přítel. Ty skutečně chceš jet? ptá se mne. Ano, jedu...

Dej pozor, Otto: jestliže se nevrátím domů, ke své ženě, jestliže se ty s ní shledáš ... pak jí řekneš - dávej pozor: Předně, že jsme o ní mluvili denně, ba hodinu co hodinu, vzpomínáš si? Za druhé: Nikdy jsem nemiloval nikoho více než ji. Za třetí: ta krátká doba našeho společného manželství, to štěstí vyvážilo všechno, i to, co jsme museli prožít zde ...!

Otto, kde jsi teď? Žiješ ještě? Co se s tebou od té oné poslední hodiny stalo? Našel jsi opět svou ženu? Vzpomínáš si ještě na to, jak jsem tě tehdy přes tvůj dětský pláč nutil naučit se nazpaměť, slovo za slovem, mou závěť?

Druhý den ráno jsem odjel s transportem. Tentokrát nešlo ani o fintu ani o trik. Tenhle transport opravdu nešel do plynu, nýbrž do šetřícího tábora.